

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/146/2021

TYÖ- ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO EHDOTUKSESTA SAATAVIEN PERINTÄÄ KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN PYSYVÄSTÄ MUUTTAMISESTA. TYÖRYHMÄN VÄLIMIENTÖ.

Oikeusministeriö asettama työryhmä on laatinut hallituksen esityksen muotoon ehdotuksen saatavien perinnästä annetun lain (513/1999), jäljempänä *perintälaki*, muuttamiseksi. Esitys perustuu hallitusohjelmakirjaukseen, jonka mukaan muiden kuin kuluttajasaatavien perintäkuluille säädetään enimmäismäärät.

Esitysluonnoksen keskeisimmät ehdotukset sisältävät yrityssaatavia koskevat säännökset minkälaisista ja kuinka monesta perintätoimesta saisi jatkossa vaatia korvauksen. Perintälakiin lisättäisiin myös säännökset yksittäisistä perintätoimista veloittavista kuluista, velallisen kokonaiskuluvastuusta sekä aikarajoista sellaisten maksumuistutusten tai maksuvaatimusten lähettämiselle, joiden kuluista vaaditaan korvaus velalliselta.

Tarkemmin perintäkulukategoriat määräytyisivät neliportaisen asteikon mukaisesti (saatavan suuruus alle 500 euroa / yli 500 euroa mutta alle 2 500 euroa / yli 2 500 euroa mutta alle 10 000 euroa / yli 10 000 euroa, joiden sisällä säädettäisiin toimenpidekohtaisista enimmäismääristä maksumuistutusten, maksuvaatimusten, maksusuunnitelmien ja maksuajan pidennyksistä perittävien enimmäiskorvausten osalta. Esimerkiksi maksuvaatimuksesta saataisiin pienimmässä kategoriassa perä enintään 50 euroa ja suurimmassa kategoriassa enintään 110 euroa.

Velalliselta saisi pääsääntöisesti vaatia perintäkuluja enintään kahdesta maksuvaatimuksesta, yhdestä tratasta ja yhdestä konkurssiuhkaisesta maksukehotuksesta. Jos velan perinnässä käytetään trattaa, saisi perintäkuluja vaatia vain yhdestä maksuvaatimuksesta. Lisäksi velallisen kokonaiskuluvastuulle säädettäisiin laissa katto samaisen neliportaisen asteikon mukaisesti alkaen 250 eurosta, jos saatavan pääoma on enintään 500 euroa ja päättyen 620 euroon, jos saatavan pääoma on yli 10 000 euroa.

Trattaa edeltävän maksumuistutuksen määräaika pidennettäisiin 7 päivästä 10 päivään ja tratan protestointiaika pidennettäisiin 10 päivästä 14 päivään. Lisäksi tratan protestoinnin takarajaksi säädettäisiin 60 päivää.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että edellytyksiä, joiden perusteella perintätoimenpiteitä koskevia muistutuksia, vaatimuksia tai kehotuksia voidaan toimittaa velalliselle muulla pysyvällä tavalla, kuten sähköisesti, joustavoitettaisiin. Ehdotus koskisi myös kuluttajasaatavia, mutta niiden osalta toimittamistapoihin on ehdotettu suppeampaa sääntelyä kuin yrityssaataviin. Menettely edellyttäisi kuluttajan kirjallista hyväksyntää, jota ei voisi antaa osana vakioehtoja ja joka olisi voimassa enintään vuoden kerrallaan. Lisäksi perintätoimistojen olisi varmistettava, että maksuvaatimus on tosiasiaassa myös saatettu velallisen saataville.

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut työryhmän työhön ja kannattaa ehdotuksia. Kokonaisuutena sääntely selkeyttää oikeustilaa ja muodostaa loogisen kokonaisuuden perintälain kuluttajasaatavia koskevan sääntelyn kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriön mielestä sääntelyssä on onnistuttu ottamaan hyvin huomioon yritysperinnän piirteet sekä velallisten oikeusturvan että velkojayritysten tarpeiden osalta. Sääntelyn yritysvaikutukset arvioidaankin esityksessä pääsääntöisesti positiivisiksi. Sääntely selkeyttäisi ennen kaikkea velallisyrittäjien, mutta myös velkojayritysten asemaa, asettamalla perintäkuluille kohtuulliset enimmäismäärät. Esityksessä ei ole esitetty arvioita suorista euromääräisistä taloudellisista vaikutuksista ja nämä voivatkin olla vaikeasti todennettavissa tyyppillisen velkoja- tai velallisyrittäjien osalta. On ymmärrettävää, että tilanteissa, joissa velkojat tai perintätoimistot ovat aiemmin perineet ehdotettuja enimmäismääriä suurempia kuluja velallisilta, perintäkulojen kokonaismäärä voi alentua. Toisaalta muutokset voivat jossain tilanteissa myös nopeuttaa saatavien vapaaehtoisia suorituksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota esityksessä arvioituihin kustannuksiin, joita ammattimaista perintätoimintaa harjoittavat perintätoimistot joutuvat ehdotuksen johdosta tekemään tietojärjestelmiinsä. Esityksen jatkovalmistelussa vaikutusarvioinnissa tulisi edelleen pyrkiä tarkentamaan perintätoimistoille muutoksista kokonaisuutena aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia suhteessa mahdollisiin hyötyihin. Muilta osin esityksen yritysvaikutuksia on työ- ja elinkeinoministeriön mielestä tarkasteltu pääosin monipuolisesti ja eri näkökulmista.

Sähköistä toimintatapaa koskevilla ehdotuksilla pyritään joustavoittamaan velkojien ja kuluttajien asemaa sallimalla hyväksynnän perusteella erilaiset sähköiset toimittamistavat. Työ- ja elinkeinoministeriö näkee, että kyseessä on erittäin merkittävä muutos kuluttajavelallisten kannalta. Sääntelyn joustavoittaminen on kuluttajan edunmukaista tilanteissa, joissa he nimenomaisesti haluavat siirtää asiointinsa sähköiseen muotoon. Toisaalta muutos mahdollistaa käytännössä tilanteen, että ennen oikeudellisen perinnän aloittamista ei jatkossa edellytettäisi velallisen lähestymistä kirjepostilla. Siitä huolimatta, että sähköinen toimittaminen edellyttää velallisen nimenomasta hyväksyntää, voi vaarana olla, että tällainen maksuvaatimus joissain tilanteissa jää havaitsematta ja johtaa lopulta saatavan oikeudelliseen perintään.

Työ- ja elinkeinoministeriön mielestä ehdotetun uuden sääntelyn toimituutta olisi vielä arvioitava tarkemmin erilaisessa asemassa olevien kuluttajien osalta ja eritellä näiltäkin osin mahdollisia vaikutuksia esityksen vaikutusarviointia koskevassa luvussa. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää myös harkittavaksi, voisiko nimenomaisesti kuluttajiin kohdistuvat vaikutukset eritellä kokonaan omaksi kappaleeksi vaikutusarviointia koskevaan

lukuun. Pidämme myös tärkeänä, että erityisesti kuluttajaperinnässä seurataan sähköisiä toimittamistapoja koskevien muutosten vaikutuksia ennalta suunnitellun aikataulun mukaisesti sääntelyn tultua voimaan.

Sääntelyn ei arvioida lisäävän oleellisessa määrin valvontaviranomaisen eli Etelä-Suomen aluehallintoviraston työmäärää. Pikemminkin uuden sääntelyn voidaan nähdä helpottavan lain noudattamisen valvontaa, kun jatkossa laissa säädetään selkeästi perintäkulojen enimmäismäärästä, korvattavien perintätoimien lukumäärästä, aikarajoista ja kokonaiskuluvastuusta. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää muutosta tältäkin osin hyvänä.

Antti Neimala
osastopäällikkö, ylijhtaja

Sami Teräväinen
hallitussihteeri